

Pili Kaltzada: «Etorri bezala, barne-barnetik isuri diren gogoetak dira poema hauek»

'Ur-tximeletak' olerki liburuarekin literaturarako jauzia egin du kazetariak

Jon Eskisabel / Donostia

Pili Kaltzada kazetari donostiarrak literatura-ren mundurako jauzia egin du *Ur-tximeletak* poema liburuarekin. Bizitza eta maitasunari buruzko «barne-barneko gogoetatik» sorturiko poema intimoak irakur daitetzke Erein argitaletxeak plazaraturiko liburuan.

«IDAZLE berri baten liburu bat hartzean berehala igartzen da egileak asko irakurtzen duen edo ez. Kasu honetan, garbi dago poesia asko irakurtzen duen egilea dela, eta beraz poema hauek ez dira kapritxo hutsa», esan zuen Iñaki Aldekoa Erein-eko arduradunak *Ur-tximeletak* liburuaren aurkezpenean.

Literaturan aurpegi berria da Pili Kaltzada (Donostia, 1970), orain arte komunikazioaren munduan aritu baita. Zenbait komunikabidetan (Egin Irratia, Euskadi Irratia, EGUNKARIA, ETB) egin du lan, eta gaur egun Euskararen Gizarte Erakundearen Kontseiluko komunikazio arduraduna da. *Ur-tximeletak* osatzen duten poemak lagun baten bidez iritsi ziren Aldekoaren eskuetara, eta argitaletxeko kideak berehala konektatu zuen olerkiekin, ia-ia Kaltzadaren «aitabitxi» bihurtzeraino. «Nire mundu eta esperientzietatik oso hurbil dauden poemak dira. Askotan nahikoa da poema batzuk irakurtzea liburuak emango duenaz jabetzeko. Alde horretatik, nire aukera izan da liburu, eta beti defendituko dut», adierazi zuen Aldekoak.

Pili Kaltzadak azaldu zuenez, «etorri bezala isuri diren gogoetak dira poema hauek,

JAGOBA MANTEROLA

Azken urtean idatzitako poemak bildu ditu Pili Kaltzadak 'Ur-tximeletak' liburuan.

barneari begira egindakoak. Ez dira sortu publiko baten onespina jasotzeko». Haatik, gerora konturatu da «oso intimoztat jotzen ditugun sentimenduak mundu guztiarekin diren. Espero dut irakurleak espazio komun horiekin topo egitea, eta gogoetak ekarpen bihurtzea».

Poemen sentimendu isurketa naturalak topo egiten du idazleak bere buruari ezarri zion diziplinarekin. «Astero zazpi olerki idaztera behartu nuen neure burua». Hainbat poematan gaztelania erabili du Kaltzadak. «Biak ditut nire hizkuntzatzat, eta gaitasun bera dut zenbait gauza azaltzeko. Niretzat hori sekulako zortea da», azaldu zuen.

Emakume buruz eta emakume gorputzez

Laura Mintegi mahaikide izan zuen Kaltzadak. Mintegik *Ilusioaren ordaina* ipuin liburuaren berrargitalpena aurkeztu aurretik hitza hartu zuen Kaltzadari literatur mundura ongi etorria emateko. Montserrat Roigen hitz batzuk ekarri zituen gogora: «Esaten zuen urtetan aritu zela buruz gizon eta gorputzez emakume idazten, eskizofrenia horretan luzaroan aritu behar izan zuela. Nik ikusten dut emakumeon artean eskizofrenia hori gutxitzen goazela. Gero eta gehiago gara kapaz emakume buruaz eta emakume gorputzaz idazteko. Pozgarria da

beste emakume bat sartzea literaturgintzan. Litekeena da zenbat eta emakume idazle gehiago izan eskizofrenia hori gero eta gutxiago pairatu behar izatea».

Kaltzadaren liburuko *Ahazturaz* poema nabarmendu zuen Mintegik «izugarri gustatu zait eta baimena eskatu diot nire nobela batean sartzeko», eta haren bukaera irakurri zuen. «Maitasunaz eta bizipenaz hitz egiten du. Zenbat eta gehiago maite, gero eta biziago dago pertsona, eta zenbat eta biziago egon, gero eta gehiago sofitzen du. Poema hauetan maitasuna, sofrimendua, poza ikusten da. Hori da bizitza, emakume gorputzaz eta emakume buruaz».

Mintegiren 'Ilusioaren ordaina' berrargitaraturik

LAURA MINTEGI-REN *Ilusioaren ordaina* ipuin liburu berrargitaratu du Erein argitaletxeak. 1983an argitaratu zen lehen aldiz liburu. Lehen argitalpena ia agortuta zegoen, eta geratzen ziren ale bakanak duela bi urteko uholdeek eraman zituzten. Hori de-

la eta, berreskuratu nahi izan du Ereinek.

Hamasei urteren buruan, liburuarekiko ez ezik ipuingintzarekiko ere distantzia hartu duela azaldu zuen Mintegik. Hain zuzen ere, horixe da idatzi duen ipuin liburu bakarra. «Ez da kasualitatea. Erosoago

ikusten dut neure burua nobelagintzan. Gustatuko litzaidake ipuingintzan aritzea, baina ez naiz kapaz, gogoak eskatzen dit nobelak idaztea. Ez nuke esango nobelak heldutasuna dakarrenik, baina bai eskatzen duela bestelako teknika, eta, batez ere,

ofizioa bizitzako esperientziak prozesatzen jakiteko. Adin bat ere eskatzen du. Hori beharbada 20 urterekin ez nuke esango, baina orain bai, 40ak gainditu ditudala. Uste dut orain hasi naizela nobelagintzaren ofizioa egiten. Hemendik 80-90 urte izan arte dau-

kat denbora nobelak egiteko», esan zuen.

Euskaltzaindiak egin ditu jatorrizko argitalpenaren zuzenketak. «Ni zeharo ezgauza naiz boligrafoa berriaz sartzeko amaituta dagoen testu bati», zioen. Aldekoaren iritziz, «liburuak ez du ezer galdu 16 urteotan».

Ramon Barearen 'Pecata minuta' filma Madrilén estreinatuko da

■ «*Isolaturik bizi direnen xalotasun nerabea*» islatu nahi izan du bilbotarrak

Efe / Madril

RAMON BAREA aktore bilbotarrak zuzendutako lehen film luzea estreinatuko da asteburu honetan Madrilén. *Pecata minuta* iazko Donostiako Zinemaldian aurkeztu zen, eta geroztik zenbait jaialditan erakutsi da, baina orain arte ez da areto komertzialetan estreinatu.

Izen bereko antzerki obra arrakastatsuan oinarrituta dago filma, eta euskal aktore berberak dira filmeko protagonistak: Elena Irureta, Loli Astoreka, Ane Gabarain eta Aitzpea Goenaga. Laurak dira klausurako moja-etxe batean hogeitxita eraman ondoren bertatik ateratzeko eta kanpoan izan diren aldaketak eza-gutzeko sekulako gogoia izango duten lau mojak.

«Ez da moja bizitzaren kronika bat, baina errealtatearekin lotura bat baino gehiago du. Egunkari batean irakurri nuen Alcala de Henaresko mojatxo batzuek tunel bat ireki zutela landa ikusteko, eta zigortu zituztela pekatu egiteagatik», adierazi zuen Bareak atzo Madrilén egindako aurkezpenean.

Antzerki obra zinemara eramateko gidoia berriro idatzi zuen Bareak, gehienbat antzerkian agertzen ez ziren pertsonaiak filmean egokitzeke. *Pecata minuta* pertsonaien film bat dela uste du Bareak. «Gidoia idazten ari nintzela, argumentuari berari baino gehiago pertsonaia bakoitzaren barne bizitzari erreparatu nion, oso garbi bainuen filmaren giro orokorra».

Alde horretatik, isolaturik bizi direnen «xalotasun nerabea» islatu nahi izan zuen Bareak, klausurako moja-etxeak «Elizaren ildo erradikalena» ordezkatu arren. «Elizak jada ez daki zer egin konbentuetan geratzen diren moja bakanekin. Konbentuak ia hutsik daude, bokaziorik ez dagoelako. Horregatik askotan etorkinak hartzen dituzte». Filmean Hijas del Sol taldeko kideak agertzen dira moja afrikarren rolean.